

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 192

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 25-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3. tel. 280
POSTNI CEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, četrtek 24. avgusta 1939

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Nemško-ruski pakt podpisan

Stalin: Mi smo za mir z vsemi državami

Snoči je bil nenapadalni pakt med Nemčijo in Rusijo, ki vsebuje sedem važnih točk, podpisan — Značilen komentar moskovske „Pravde“: Pogodba bo olajšala mednarodno krizo in okrepila obči mir — Obrambni ukrepi v pričakovanju nadaljnjih dogodkov

ADOLF HITLER

Komentar moskovske „Pravde“

BERLIN, 24. avg. DNB. Moskovski dopisnik javlja: Podpis nenapadnega pakta med Nemčijo in Rusijo komentira moskovska »Pravda« na zelo karakterističen način: Pogodba je izrednega političnega pomena in posledica miroljubne politike sovjetske vlade, ki hoče ohraniti mir in okrepiti prijateljske vezi z vsemi državami, ki so za isto politiko. List citira Stalinove besede: »Mi smo za mir z vsemi državami, ki žele prijateljstvo z nami.« Podpisani pakt popolnoma odgovarja tej politiki in izhaja že iz temeljev, sklenjenih leta 1926. Z novo pogodbo zgineta s sveta napetost, ki je obstajala med obema državama. Pogodba bo olajšala mednarodno krizo in okrepila obči mir. Sovražnosti med Rusijo in Nemčijo ni več. Ideološke razlike med obema državama ne smejo biti zapreka za izboljšanje odnošajev med obema državama v interesu svetovnega miru. Prijateljstvo obeh narodov je tako dobilo novega zamaha za nadaljnji razvoj.

V Berlinu

BERLIN, 24. avg. DNB. Nemški tisk prinaša s celostranskimi naslovi poročilo o podpisu nenapadnega pakta v Moskvi. Listi še nimajo komentarjev, ker je vest dospela zgodaj jutraj.

Rimu in Parizu

RIM, 24. avg. Jutranji listi prinašajo pod velikimi naslovi komentarje k podpisu nenapadnega pakta med Nemčijo in Rusijo in sporočilo angleške vlade Hitlerju. Na vidnem mestu pišejo, da bo vendar vojna! piše »Messaggero«, da ukrepe, dočim je Nemčija mirna. List nam ne more rešiti na miren način.

PARIZ, 24. avg. Pariški jutranjki ne prinašajo komentarjev k podpisu nenapadnega pakta, ker je vest prišla prepozno. Vso pažnjo posvečajo vojaškim obrambnim odredbam francoske vlade.

MOSKVA, 24. avg. Nemški zun. minister Ribbentrop je došel včeraj ob 13. v Moskvo. Letališče je bilo okrašeno tudi z nemškimi zastavami s kljukastim križem. Z njim so dospela še tri letala z 31 strokovnjaki in novinarji. Na letališču je Ribbentrop pozdravila namestnik komisarja za zunanje zadeve Potemkin in vrsta drugih odličnikov ter italijanski in nemški poslanik. Z letališča se je odpeljal Ribbentrop v palačo bivšega avstrijskega poslaništva, kjer je nastanjen. Takoj po kosilu se je prvič sestaj z Molotovom in Stalinom, s katerima se je tri ure pogovarjal. Zvečer ob 10. so se posvetovanja v Kremlju nadaljevala in sporazumno zaključila. Pakt so podpisali Ribbentrop in nemški poslanik v Moskvi ter Molotov v navzočnosti Stalina. Pogodba se glasi:

Vlada Nemčije in vlada Zveze sovjetskih socialističnih republik sta v želji, da se učvrsti mir med obema državama in na podlagi osnovnih odredb pogodbe o nevtralnosti, zaključene v aprilu 1926. med Nemčijo in Rusijo, sklenili naslednji sporazum:

Kaj vsebuje pogodba

1. OBE POGODBENI STRANKI SE ZAVEZETA, DA SE BOSTA VZDRŽALI VSAKEGA NASILNEGA DEJANJA, VSAKEGA AGRESIVNEGA NASTOPA IN NAPADA DRUGA PROTI DRUGI, NAJSI BO POEDINO ALI V ZVEZI Z DRUGIMI SILAMI.

2. V PRIMERU, DA BI BILA ENA IZMED POGODBENIH STRANK PREDMET NAPADA KAKE TRETJE SILE, TEDAJ DRUGA POGODBENA STRANKA V NOBENEM SMISLU NE BO POMAGALA TRETJI SILI.

3. VLADI OBEH POGODBENIH STRANK BOSTA OSTALI V BODOČE V STALNI MEDSEBOJNI ZVEZI, SE POSVETOVALI IN INFORMIRALI O VPRAŠANJH, KI SE TIČEJO NJIHOVIH VZAJEMNIH INTERESOV.

4. NOBENA OD POGODBENIH STRANK NE BO SODELOVALA PRI NIKAKRŠNI GRUPACIJI SIL, KI BI BILA POSREDNO ALI NEPOSREDNO NAPERJENA PROTI DRUGI POGODBENI STRANKI.

5. V PRIMERU SPORA ALI KONFLIKTA MED PODPISNICAMA V VPRAŠANJH KAKRŠNE KOLI VRSTE, SE BO REŠIL SPOR ALI KONFLIKT IZKLJUČNO PO PRIJATELJSKI IZMENJAVI GLEDIŠČ ALI V POTREBI PO ARBITRAŽNI KOMISIJI.

6. TA POGODBA SE SKLEPA ZA DOBO 10 LET S PRIPOMBO, DA CE JE KATERA IZMED PODPISNIC LETO DNI PRED IZTEKOM NE BO ODPOVEDALA, SE POGODBA AVTOMATIČNO PODALJŠA ZA NADALJNJIH PET LET.

7. POGODBA NAJ SE RATIFICIRA V NAJKRAJSEM ČASU. INSTRUMENTI RATIFIKACIJE BODO IZMENJANI V BERLINU. POGODBA BO STOPILA TAKOJ PO PODPISU V VELJAVO. IZDELANA JE V DVEH ORIGINALIH, V NEMškEM IN RUSKEM JEZIKU.

MOSKVA, 23. avgusta 1939.

Za vlado Nemčije Ribbentrop s. r.
Za vlado SSSR Molotov s. r.

Hitlerjev odgovor Chamberlainu

BERLIN, 24. avg. Službeni komuniké o obisku Hendersona pri Hitlerju javlja: »Na željo angleške vlade je Hitler sprejel angleškega veleposlanika sira Hendersona. Ta je vodji izročil pismo predsednika angleške vlade, ki je v glavnem v skladu s službenim sporočilom s seje angleške vlade. Hitler je Hendersonu naglasil, da obveze, ki jih je angleška vlada podvzela, ne morejo imeti nobenega učinka na sklep Nemčije, da štiti svoje življenjske narodne interese.« S tem v zvezi izjavljajo na službenem mestu, da Nemčija vztraja pri vzpostavitvi starih mej proti Poljski.

BERLIN, 24. avg. Reuter. Angleški veleposlanik Henderson se še ni vrnil v Berlin. Tukajšnji angleški krogi še nimajo poročil o vsebini pogovora med Hendersonom in Hitlerjem * v Berchtesgadenu. Kljub napetosti položaja pa stopajo v ospredje znaki, ki opravičujejo vero v optimizem. Priprave za nedeljske slovesnosti v Tannenbergu in nürnberški kongres, prvo nedeljo v septembru, so v polnem teku. Članj angleške kolonije v Berlinu čakajo mirno na ukaz, kdaj naj zapustijo Nemčijo. Medtem je francoska kolonija že kupila vozovnice in se pri-

pravila na odhod. Poljski državljani še niso dobili odredb za odhod. Listi pišejo vedno ostreje proti Poljski.

RIM, 24. avg. DNB. Berlinsko poročilo o razgovoru angleškega poslanika v Berlinu, sira Nevilla Hendersona s kancelarjem Hitlerjem v Berchtesgadenu, je sprožilo v Rimu največje zadovoljstvo. V zvezi s tem naglašajo rimski krogi, da tudi Ciano v tričetrtturnem posvetovanju s francoskim veleposlanikom v Rimu, Poncetom, ni opustil prilike, da je jasno izrazil stališče Italije k gdanskemu vprašanju. Z druge strani naglašajo, da so izjave, ki jih je dal grofu Cianu Poncet, tako določne, da v Rimu ne morejo več imeti dvoma o stališču. Sporočilo, ki ga je dal Hitler Hendersonu, ima poseben značaj v tem, da ne more zdaj nihče trditi, da ni bil poučen in ne bo mogel odbijati od sebe odgovornosti.

RIM, 24. avg. Havas. Zunanji minister Ciano in francoski veleposlanik v Rimu, Poncet, sta se razgovarjala skoro eno uro. Ob tej priliki sta državnik v zvezi z mednarodno napetostjo objasnili stališči svojih vlad.

JOSEF STALIN

Ribbentrop se vrača

MOSKVA, 24. avg. DNB. Ob 1. uri po polnoči je Ribbentrop obvestil Hitlerja o zaključenju nemško-ruskega nenapadnega pakta. Danes ob 13. uri je Ribbentrop z letalom zapustil Moskvo in odletel v Obersalzberg, kjer bo osebno poročal Hitlerju o svojem uspehu.

Pojasnilo Molotova

PARIZ, 24. avg. Francoskemu in angleškemu veleposlaniku v Moskvi je Molotov zagotovil, da smatra ruska vlada nenapadalni pakt z Nemčijo za nov element miru, ki bo pospešil pomirjenje Evrope. Pogajanja z Anglijo in Francijo za sklenitev vojaške zveze se bodo lahko kdaj temu nadaljevala.

Po nova navodila

MOSKVA, 24. avg. Havas. Dva člana angleške vojaške delegacije, kapetan Davidson in Colier, sta odletela preko Helsinkov in Stockholma v London. S seboj nosita poročilo angleški vladi. Obenem z njima potuje tudi član francoske delegacije, major Pisson. Ostali člani delegacije bodo počakali v Moskvi nadaljnjih navodil svojih vlad.

MOSKVA, 24. avg. Havas. V političnih krogih vlada splošno prepričanje, da so pogajanja med vojaškimi strokovnjaki Anglije in Francije ter Rusijo zastala zaradi sklepanja nenapadnega pakta z Nemčijo. Takoj po podpisu se bodo vojaška posvetovanja z zahodnimi demokracijami nadaljevala. Sodijo, da se nemški pakt, sklenjen z Rusijo, ne bo tical načrta trozveznega vojaškega sporazuma.

Američani zapuščajo Evropo

WASHINGTON, 24. avg. Havas. Pomčnik zunanega ministra Wells je izjavil novinarjem, da je ameriška vlada priporočila svojim državljanom, da naj ne potujejo v Evropo. Roosevelt se z letalom vrača v Washington. Američani, ki so bili na počitnicah v Evropi, so prekinili dopuste in se vkrcali na parnik »Normandie«. Nad 100 ameriških letoviščarjev se vrača v New York.

Maribor, 23. avgusta.

V zadnjih dneh se Japonska mnogo trudi, da bi vzpostavila z Anglijo nove temelje za nadaljevanje prekinjenih pogajanj v Tokiu. Sprva se je že zdelo da pripravljajo Anglija tudi na Daljnem vzhodu nekako Monakovo, v katerem bi kapitulirala pred japonskimi zahtevami in za žrtev postavila Kitajsko. Toda, Anglija se je odločila, da svojega prestiža ne proda, prav tako ne kitajskih interesov, kajr je gospodarsko zelo močno angažirana. V tem je našla pristanek tako Francozov, kakor Američanov in Rusov.

Povedali smo že, kako so vse do zasedbe računali Japonci z neslogo velikega kitajskega naroda. Japonskim osvajačem je bila kitajska nesloga voda na mlin za njihove cilje. Pričeli so z vojnimi operacijami v Mandžuriji (1931) ter v Šanghaju (1932). Podpirali so Čangkajška v borbi proti kitajskim boljševikom.

Napredni kitajski elementi so uvideli, da tako ne more več dalje ter so razvili ogromno propagandno zaustvaritv protijaponske ljudske fronte. Ideja o tej fronti je globoko prodrla med ljudstvo in vojsko.

Čangkajšek je občutil, da mu teče voda v grlo ter je na pritisk najširših ljudskih slojev Kitajske izdal 30. avgusta 1938. leta pomemben proglas na ljudstvo: »Osrednja vlada v Nankingu se popolnoma zaveđa odgovornosti, ki jo vrši v tem kritičnem času. Situacija zahteva od nas enotnost in borbo. Naša politika proti Japonski je bila politika mira. Toda japonska izzivanja so dosegla skrajno točko, preko katere ni mogoče iti. Nismo hoteli vojne in je ne želimo. Toda ker smo bili napadeni, se moramo braniti. V borbi proti tej nevarnosti moramo dvigniti na noge ves narod in voditi borbo do kraja, dokler obstaja naš narod. Ne bomo več doživljali porazov. Ne dopuščamo kapitulacije. Ne odstopamo niti najmanjšega dela našega ozemlja. Nastopil je kritičen trenutek. Kakor en človek se bomo borili do konca. Končna zmaga pripada nam!«

Brez dvoma je pomenil ta proglas ogromen korak naprej k dejanskemu ustvarjanju protijaponske kitajske ljudske fronte. V njem se izraža neomajna želja ljudstva, da se do zadnje kaplje krvi bori za svojo narodno svobodo.

V svojem programu ima protijaponska ljudska fronta glavni cilj, preprečiti japonsko poseganje po Kitajski. Enotna kitajska fronta je narodna. Vsebuje vse politične stranke, razen izdajalcev. Večkrat se ta fronta zamenjuje z ljudsko fronto, kot je bila n. pr. v Španiji ali Franciji, kar pa ni prav, ker je ta fronta mnogo širša.

Kitajska enotna fronta postavlja naslednje osnovne zahteve: mir in edinstvo na znotraj, obrambno vojno proti Japonski ter ponovno vpostavitv demokratičnih svoboščin. Nankinška vlada se mora preurediti v vlado narodne obrambe, v kateri morajo biti zastopane vse stranke in skupine, razen japanofilske klike. Naloga takšne koncentracijske vlade bi bila uvesti ustavno reformo, splošno volivno pravico, parlamentarni sistem, dvigniti splošni življenjski standard, pospešiti napredek trgovine in industrije ter sodelovati z vsemi državami, ki so razpoložene proti japonski politiki na Kitajskem.

Japonsko ljudstvo živi bedno in ne sovrži kitajskega ljudstva. Japonski kmet in delavec, ki se zaveđata vojne pustolovščine proti kitajskemu ljudstvu, se bosta v danem trenutku znala sporazumeti s kitajskim kmetom in delavcem.

Japonski generali sanjajo sladke imperialističen sen. Toda, ko se bodo zbudili, bodo videli, kako strašen je bil ta njihov sen.

Maks Durjava.

SMRT PREDSEDNIKA BOLIVIJE.

BAIRES, 24. avgusta. Po nesreči se je ustrelil predsednik Bolivije Bush. Nesreča se je zgodila v sredo zjutraj, ko je predsednik pregledoval svoj samokres. Napori zdravnikov, da ga ohranijo pri življenju, so bili zaman.

KAKO SODIJO V EGIPTU

KAIRO, 24. avg. Velik del egiptskega tiska pravi, da je nemško-ruski pakt poraz politike obkroževanja in proži priliko, da se evropska kriza reši na mirnem načinu.

Varnostni ukrepi v Angliji

LONDON, 24. avg. Vest o podpisu nenapadnega pakta je zaradi pozne nočne ure ostala v jutranjih listih brez komentarjev. Vendar je zanimivo dejstvo, da ves včerajšnji dan in vso noč ni bilo opaziti večje živahnosti v predsedstvu vlade in zunanjem ministrstvu kakor običajno. Javno mnenje je mirno sprejelo tudi odgovor kancelarja Hitlerja na zadnji angleško noto. »Times« pišejo, da Hitler dobro pozna stališče Anglije. Britanska vlada smatra, da se lahko vsa vprašanja glede Poljske rešijo na diplomatski način. Razvoj dogodkov je odvšen od Hitlerja.

LONDON, 24. avg. Havas. Lastništva parnikov so prepovedala plovbo nekaterih ladij v nemške in baltiške luke. Ta ukrep je podoben lanskem, ko so v septembru podvzeli iste mere zaradi negotove situacije.

Vpoklic rezervistov v Franciji

PARIZ, 24. avgusta. Havas. Po dveh sejah vlade so bile v sporazumu z Anglijo izvedene velike obrambne mere. V največji naglici se vrše priprave za občo mobilizacijo. Za enkrat so poklicali pod zastave rezerviste, ki imajo mobilizacijsko obveznost s številkami 3 in 4. Poziv pod orožje je objavljen po letakih, ki bodo izvešeni po občinskih in državnih poslopih. Računajo, da bo s prvim pozivom povišano stanje vojske pod orožjem

Nemško-poljski incidenti

VARŠAVA, 24. avg. Havas. Pri Ključnu v čenstohovskem okraju so prekoračili poljsko mejo trije nemški vojaki. Dospeli so 130 m od poljske meje do nekega mlina. Tu jih je opazila poljska patrulja in jih pozvala, da zapuste Poljsko. Nemci so odgovorili s streljanjem. Med bojem je bil en Nемеc ranjen, tovariša sta ga odnesla preko meje s seboj.

VARŠAVA, 24. avg. Agencija PAT je poročala, da je poljska baterija otvorila ogenj na dve nemški potniški letali, ki sta leteli v smeri iz Berlina na Gdansk preko poljskega koridorja. Vest je netočna,

LONDON, 24. avg. DNB. V teku zadnjih dni so bile izvedene velike transakcije funta. Pristojni krogi so zaradi tega uvedli nove devizne ukrepe. Tako je nakup terminskih dolarjev za enkrat nemogoč. Menični diskont je mogoč samo na posredovanje Angleške narodne banke, ki stavlja gotove vsote na razpolago. — Prodaja vrednostnih papirjev je za enkrat ustavljena. Cena zlatih zalog je uradno ugotovljena. Pojavila se je devizna spekulacija a la baisse.

IN V ŠVICI

BERN, 24. avg. Stefani. V dobro poučenih krogih potrjujejo vest, da Švica zaradi mednarodne napetosti ne bo sklicala parlamenta na izredno zasedanje. Medtem se je pa zvedelo, da je vojni minister prekinil dopust in se nujno vrnil v Bern.

na poldrugi milijon mož. Ta vojska bo ščitila splošno mobilizacijo v primeru potrebe. Občo mobilizacijo bo lahko zaukazal Daladier brez sklicanja parlamenta. —

PARIZ, 24. avgusta. Bivši ministrski predsednik in predsednik socialistične stranke Leon Blum je napisal v glavnem listu stranke članek, v katerem zahteva, da vlada nemudoma skliče parlament.

stvar je naslednja: Okrog 16. ure so opazili nad polotokom Helom, ki pripada poljskemu teritoriju, v višini 700 m neki nemški bombarder. Letala ne smejo tod leteti izpod višine 1500 m. Zato je oddala poljska baterija opozorilni strel, nakar se je nemški bombnik oddaljil.

VARŠAVA, 24. avg. PAT. Predsednik republike je sprejel v navzočnosti maršala Rydz Smyglja predsednika poljske vlade Sladkovskega in zunanjega ministra. V daljši konferenci so se posvetovali o trenutnem zunanjepolitičnem položaju

Tudi Japonska — v Moskvo

TOKIO, 24. avgusta. Reuter. Predsednik vlade, ministra vojske in mornarice se bodo danes posvetovali, kakšno stališče naj zavzamejo k najnovejši izpremembi v Evropi in kako naj pripravijo japonski narod na novo zunanjo politiko. List »Niči Niči Simbun« komentira pakt o nenapadanju med Nemčijo in Rusijo in pravi med drugim, da ta dogodek ne bo ostal brez posledic na Daljnem vzhodu. List zahteva od japonske vlade, da pogleda brez sentimentalnosti novim dogodkom v oči in zavzame neodvisno stališče k temu. List »Kokumin Simbun«, ki se je

stalno zavzemal za vojaško zvezo Japonske z državami osi, pravi, da se je Japonska zdaj, po dveletni borbi s Kitajsko znašla v resnično težki krizi.

PARIZ, 24. avgusta. Stefani. V političnih krogih se je snoči razširila vest, da pripravljajo tudi japonska vlada nekaj sporazum z Moskvo.

PARIZ, 24. avgusta. Havas. Pri sprejemu Ribbentropa v Moskvi je bilo opazeno dejstvo, da ni bil ne na letališču ne pri svečanem sprejemu v avstrijski palači navzoč predstavnik Japonske.

MINISTRSTVO PROTI PAPIRNATEMU KARTELU

BEOGRAD, 24. avg. Trgovinsko in industrijsko ministrstvo je razrešilo dolžnosti člane komisije, ki je pregledala delo lovarne v Beočinu. Istočasno je ministrstvo odredilo, da se postopek proti cementnemu kartelu podaljša po čl. 8 in 9 uredbe o kartelih. V zvezi z zvišanjem cen papirju je bilo uvedeno postopanje proti papirnatemu kartelu ter je bil suspendiran odbor kartela, dokler ne bo postopanje končano. Prepoved o povišanju cenam papirja je postala polnomočna 11. avgusta.

BAUERJEVA NI PREPLAVALA ROKAVSKEGA PRELIVA.

LONDON, 24. avgusta. Švedinja Sali Bauerjeva je morala zaradi nenadnega slabega vremena opustiti na pol poti plavanje čez Rokavski preliv in se vkrati na čoln. Vrnila se je v Dower. Ko se bo morje pomirilo, bo Bauerjeva poizkusila še enkrat.

Mariborska napoved. Pretežno jasno in toplo vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 27,1, danes najnižja 13, opoldne 25,2. Borza. Curih, 24. 8. Devize. Beograd 10, Pariz 11,72%, London 24,72%, New York 44,2%, Milan 23,30, Berlin 177,00, Praga 5,40, Sofija 15,05, Varšava 83,40,

Domači zapiski

Dvajset let medicinske fakultete v Ljubljani

Takoj po razpadu Avstro Ogrske so slovenski zdravniki zavedli, da prevzamejo z ustanovitvijo Jugoslavije zdravstvo svojega naroda v odgovornost. Zavedajoč se, da more biti duša vsega zdravstvenega prizadevanja samo lastna visoka šola za medicino, je ena prvih zahtev obsegala ustanovitv medicinske fakultete v Ljubljani. V nemajhni meri je k temu prispevala zavest, da moramo kot narod živeti v vsakem oziru samostojno življenje. Poteklo je dvajset let od ustanovitve, težnja po popolni medicinski fakulteti v Ljubljani je slej ko prej živahno utemeljena. Slovenski zdravniki vztrajamo na njeni popolnitvi. Pot po kateri smo doslej hodili k temu vzvišenemu cilju je bila zgrešena. Potrebno je, da se institucija preuredi tako, da bo mogoča iz vseh tvornih krogov slovenskih zdravstvenih delavcev. Ali naj bo novi forum popolna medicinska fakulteta, ali pa se ta forum organizira v obliki zdravstvene akademije, v katero bi vstopile vse strokovne moči ter si začrtale nalogo vzgajati zdravniški naraščaj, izpopolnjevati starejše zdravnike v posebnih tečajih itd. (»Zdravniški vestnik«).

Svečanosti naših Slovakov v Bačkem Petrovcu

Pred dnevi so se začele v Bačkem Petrovcu velike svečanosti naših Slovakov. Prvič sodelujejo letos z njimi tudi naši Rusini. Praznične dni je otvoril kongres češkoslovaških studentov. Od službene Slovaške letos ni bilo nikogar, prej so vsako leto prišli zastopniki iz Bratislave. Slovaki iz Madžarske so poslali več pozdravnih pisem, dospele so pozdravne brozjavke od dr. Edvarda Beneša, dr. J. Masaryka in dr. Lipe, bivšega ČSR poslanika v Beogradu, dalje od Sokola krajeljvine Jugoslavije, Matice srpske, Češkoslovaške kolonije v Londonu itd. Govoril je tudi prof. dr. Risto Kojvan, bivši docent na bratislavskem vseučilišču.

Olimpijski stadion v Beogradu

Prestolniški inženirji so vložili oster protest, da se je izdelava načrta za beograjski olimpijski stadion izročila nemškemu arhitektu Wernerju Marchu. V resoluciji obsojajo takšen postopek in zahtevajo, da se javna dela v Jugoslaviji podeljujejo domačim, sposobnim močem. Zahtevajo razpis natečaja in ne, da se talno izročajo dela tujim inženirjem.

Nameščenci in socialno zavarovanje

V l. 1938 so plačali zasebni nameščenci in delodajalci Slovenije za obvezno bolniško zavarovanje 10, 200.000 din, za prostovoljno višje bolniško zavarovanje din 2.000.000, za obvezno nezgodno zavarovanje 1.600.000 din, za obvezno pokojninsko zavarovanje v Pokojninski zavod din 23.000.000, za starostno zavarovanje din 1.000.000 in za brezposelno preskrbo din 1.900.000, skupaj tedaj 39.700.000 din. (»Organizator«).

Tekelijanum in Srbi

Nedavno so bila uspešno zaključena pogajanja med Beogradom in Budimpešto za prenos zavoda Tekelijanuma iz Madžarske v Novi Sad. Zavod je ustanovil l. 1838 Srb Sava Tekeli. Ustanova je imela dve hiši v Budimpešti, tri v Aradu, večje zemljiško posestvo in 100.000 forintov premoženja. Nadzorstvo nad gojenci je imela Matica Srpska, od l. 1878 pa prave imela cerkvena občina v Budimpešti, v kateri je bogata knjižnica Save Tekelija. Do 1914. leta je šlo skozi ta zavod blizu 350 srbskih izobražencev. S prodajo nepremičnin bodo še počakali, ker so cene hišam v Budimpešti precej padle, ko bo pa zavod preseljen v Novi Sad, bo nadaljeval s kulturno vzgojnim delom med vojvodinskimi Srbi.

Motorne ladje hrvatskih skavtov

Na Sušaku so splovili v morje prve motorne ladje hrvatskih skavtov. Ena ladja je krščena po pokojnem dr. Ante Trumbiću.

Novice

Na podeželju primanjkuje delovnih sil

Ob največjem delu je ostal kmet sam, delovne sile pa so odšle v tujino

Skoraj čudno zveni, če trdimo, da danes primanjkuje na deželi in to ob Muri in preko nje delavcev, ki bi delali na naših poljih in pomagali kmetu. Marsikdo bo rekel, da to ni res, a če poslušas danes našega kmetovalca, se bo pritoževal, da niti hlapca, niti deklet, niti koscev, žanjic in drugih delavcev ne more dobiti. Kje pa so vsi ljudje, ki so nekoč delali na grudi?

Odšli so! Ali v mesta, kjer delajo v industrijskih obratih. Odšli so tudi v tujino na sezonsko delo, kjer v potu svojega obraza služijo tujcu, delajo zanj in tam puščajo svoje mlade moči. Izmučeni se vračajo pred zimo domov in rediti jih mora potem domača gruda, katero so spomladi zapustili, misleč da jim bo tujec rezal debelejši kos kruha.

Vse drvi v tujino, a naš kmet ostaja sam doma in dela ter se trudi na svoji zemlji, ki mu daje vsakdanji kruh. Težko je njegovo delo. Od ranega jutra do poznega večera stopa sključen za plugom, orje, seje, kosi in mlati. A vse to dela sam, ker ne dobi delavcev-pomagačev. Edina pomoč pri tem delu je neodrasla, šoloobvezna deca, ki mora svoje mlade, komaj razvijajoče se sile vlagati v pretežka dela.

Ni torej čudno, da kmet sam s svojo nedoraslo deco slabo obdeluje zemljo, da mnogokrat ne obdela vsega posestva, da ostaja del zemlje neizkoriščen in podobno. Mladina pa, ki je v polni rasti, mora delati od ranega jutra do poznega večera težka hlapčevska dela, poleg tega pa še obiskovati šolo, kjer si veča duševno obzorje. Izmučena, nenaspana in zgarana prihaja tako deca v času največjega dela v šolo, če sploh pride. Prvo in drugo uro

v šoli še gre, še sledi pouku, a potem jo prime spanec in v šoli zaspi, ker je pač utrujena.

To so posledice sezonskega dela, kamor drve naši kmetijski in želarski sinovi ter hčerke, njih starši pa sami doma garajo in opravljajo vse z nedoraslo mladino. Delavcev ne dobijo in zgodili so se slučajni, da so naši obmurski kmetje najeli

delavce s Hrvaškega in so jih morali zelo drago plačevati.

Sezonsko delo v tujini je za naš narod škodljivo v vsakem oziru. To je problem, ki se mora rešiti, kajti to rano našega narodnega gospodarstva bo treba odstraniti.

Zaposliti naše ljudi doma, to naj bo geslo nas vseh!

Marljivi jadranci v Rušah

Pred dobrim letom je zbral agilni vojni motorni pilot g. Janko Friček okoli sebe ruško mladino ter jo na številnih sestankih navduševal za jadrarno letanje. Ustanovila se je sekcija mariborske letalske skupine ter izvolilo na ustanovnem občnem zboru za predsednika g. Sonenvald Srečka, za tajnico pa Skerbinjek Majdo.

Tehnično vodstvo je pri skupini prevzel g. Janko. Že na prvem sestanku se je sklenilo, da se prične z graditvijo letala tipe „Wrona“, kar se je tudi zgodilo.

Posojilnica je odstopila svojo klet, kjer je nastalo pravo mravljišče. Pozno v noč se je po dnevnem delu zbirala mladina, risala načrte, rezala les, in z vso vnemo gradila posamezne dele novega letala.

Delo je v glavnem končano in tekom prihodnjih dni bo letalo dovršeno. Slovesni krst letala je določen predvidoma na 3. sept. 1939. Krstni bo ter bo g. ravn. Krejči, predsednik občnega odbora Kraljevskega aerokluba v Mariboru.

Vežbe bosta vodila z novim letalom g. Janko Fric in Sonenvald Srečko, ki sta položila že izpit na Blokah, prvi B drugi A izpit. G. Janko Fric vrši te dni poseben tečaj pri Seniorjevem domu.

Razveseljiv je pojav, da si je ustvarila novo letalo mladina sama. Ta mladina komaj čaka na veliki dogodek, ko bo smela vežbati tudi sama na dograjenem letalu. Upamo, da bo ta mladina že v bližnji bodočnosti uspešno konkurirala tovariškim edincam na sinjem polju.

Tatvina kolesa. Neznani storilec je pred dnevi odpeljal kolo g. Jugu Janju, vredno 1500 din. Tatu išče domače orožništvo. G. Jug Janko je pripravljen proti primerni odškodnini odstopiti neznanemu storilcu ključ in kolesarsko legitimacijo, ki jih je dotični pozabil vzeti s seboj.

Zadružna elektrarna v Rušah opozarja občinstvo, da bo dobavo toka preskrbela že prve dni sept., najkasneje do 3. sept. falka elektrarna. Dela bodo že tekom tega tedna končana. Opozarjamo lastnike radio aparatov, strojev in raznih električnih aparatov na spremembo napetosti od 120 na 220 voltov!

Letno gledališče Sokol društva v Rušah namerava na ruško nedeljo, 11. septembra, ponoviti uspele komedijo „Od pohorskih pavrov Vam hočem zapeť...“ v režiji g. Janka Vekoslava, na kar že sedaj opozarjamo obiskovalce našega gledališča.

PREVZEM RADIJSKIH POSTAJ

Poštno ministrstvo je že pričelo s prevzemanjem obeh radijskih postaj v Beogradu in Zagrebu, ki sta bili z novo uredbo razlašeni. Popisana bo vsa imovina. Delo bo do konca tega meseca opravljeno, tako da bo s 1. septembrom obe postaji vodila že država. Vodstvo radijskih postaj v Zagrebu in Beogradu bo poverjeno posebni državni ustanovi, ki bo pod kontrolo poštnega ministrstva.

o. S koso se je vrezal v levo nogo med košnjo 26-letni splavar Ivan Kapun iz Zg. Dupleka.

o. V Adrijancih v Prekmurju bo tamkajšnje Društvo kmetijskih fantov in deklet priredilo v nedeljo tekmo koscev. Tekma bo v Lucovi ob 13. uri, po tekmi pa kmetijska veselica pri Ješarju.

o. Društvo kmetijskih fantov in deklet v Hajdini pri Ptujju priredi v nedeljo na Bregu pri Ptujju tradicionalno tekmo koscev s prav peštrim sporedom. Na vrtu pri »Zelenem travniku« bo po prireditvi prav veselo.

o. Dolenski milijonar umrl v revščini. V bolnišnici v Kandiji pri Novem mestu je umrl 50-letni Alojz Zajc, ki je bil svojčas lastnik Šmarjeških toplic in je veljal za zelo premožnega moža. Ker je posojal raznim ljudem denar kar brez pobotnic, je prišel ob vse in je sedaj umrl zapuščen ter v največji bedi.

o. Sadjarska razstava v Ljubljani. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani bo priredila ob priliki jesenskega Ljubljanskega velesajma veliko sadjarsko razstavo.

o. Smrt bivšega ljubljanskega velikega župana. Sinoči je v Ljubljani umrl upokojeni veliki župan dr. Miroslav Lukan.

o. 15 zdravnikov in pet lekarnarjev bo sprejelo ministrstvo vojske in mornarice v aktivno vojaško službo v činu sanitnega, oziroma lekarniškega poročnika.

Celje

c. Novi most čez Koprivnico v Komenskega ulici bo zgradila mestna občina. Oddaja del je razpisana in je tozadevne ponudbe vložiti v vložišču mestnega poglavarstva do 28. avgusta.

c. Dve novi cesti. Mestna občina celjska razpisuje zemljejnžno izvedbo nove občinske ceste Pristava—Osenca ter novozgrajene ceste Lisce—Levški most, z napravo potrebnih situacijskih načrtov in postavitvijo mejnikov, katere dobavi in dostavi mestna občina. Tozadevne ponudbe za obe cesti je vložiti v vložišču mestnega poglavarstva do 31. avgusta.

c. Iz javne bolnišnice v Celju je pobegnil kar v bolniški obleki Stanislav Starovašnik iz Zg. Hudinje pri Celju. Starovašnik je prišel na vojaški dopust in izginil čez mejo v Nemčijo. Od tam so ga poslali nazaj v Celje. Starovašnik si je hotel končati življenje s tem, da si je zasadel nož v prsi, vendar so ga rešili in spravili v bolnišnico, od koder je pobegnil. Orožniki pa so ga prijeli in izročili oblasti.

c. Razbojnik Rogan, ki je v nedeljo v Celju ušel, se skriva v gozdovih v Savinjski dolini. Orožniki ga pridno zasledujejo in je upati, da pride kmalu v roke pravice.

c. Občinski dom v Grižah bodo preuredili. Ponudbo za izvršitev zidarskih in ostalih del je vložiti pri občinskem uradu v Grižah do 4. septembra.

c. Umrla je na Hribu sv. Jožefa 46 19-letna služkinja Ljudmila Korentova.

c. Dijaški kuhinji v Celju so darovali v spomin preminulega sreskega podnačelnika Vouška v Dubrovniku po 100 din odvetnik Mirko Hočevar v Celju, starešina okrajnega sodišča v Šmarju pri Jelšah Anton Radej in sodnik okrajnega sodišča v Celju dr. Ivan Mah.

c. Aretiran je bil posestnik Brinovec v Rakovljah pri Braslovčah, ker je smrtno poškodoval dninarja Jožefa Mauha v Rakovljah pri Braslovčah s tem, da ga je s trdim predmetom udaril po glavi, da je slednji na posledicah v celjski bolnišnici umrl. O slučaju smo poročali.

c. Nesreča. 27-letna delavka Antonija Vitanceva iz Gorice pri Šmartnem v Rožni dolini je padla med vožnjo s kolesa in dobila hude poškodbe po telesu. Zdravi se v celjski bolnišnici.

n. Rudarska stavka v Trepči. Ker je delavstvo v rudniku mirno, je policija odšla iz rudnika. Red vzdržujejo v rudniku delavske straže. Podjetje zahteva, da delavstvo zapusti rove do 1. septembra ter je začelo z najemanjem novega delavstva. Iz Beograda je odposlanih v Trepčo za rudarje več tovornih avtomobilov živeža, naseljenci iz Kosova pa so darovali rudarjem 50.000 kg pšenice.

— Očka, ali je res, kar je dejal pastor v svoji pridigi, da letajo majhni zamorčki, za katere so nabirali, popolnoma nagl okrog?
— Seveda, sinko moj, tako je.
— Zakaj si pa potem vrget namesto kovanca gumb v nabiralnik...

Tihotapstvo ljudi na meji

Zadnje dni je vedno več prijav o nezakonitih prekorachenju naših ljudi čez mejo. Orožniki so pričeli s preiskavo, ki naj ugotovi, kdo spravi naše brezposelne čez mejo. Tako so v Vurmatu pri Selnici ob Dravi orožniki izsledili neko Frančiško Bajec, ki je spravila te dni 4 delavce čez mejo v Nemčijo. Pri njej so našli kolesa teh ljudi. Tudi na Tezmem so orožniki izvedeli za moža, ki je nagovarjal

delavce, naj gredo čez mejo. Dajal jim je navodila in razne naslove ljudi ob meji, ki jim bodo pomagali. V Mežici je mesarski pomočnik Maks Polajnar, ki je vodil mesnico kmetijske zadruge, prodal vse vole in teleta ter z denarjem pobegnil v Nemčijo. Kmetje so precej oškodovani, ker so mu dajali živino na up.

Prve hmeljske kupčije

V Savinjsko dolino so prišli mnogi kupci in prekupčevalci hmelja. Kier le izvedo, da imajo že sušen hmelj, se oglašijo in nagovarjajo kmete na kupčijo. Tendence je sedaj čvrsta. Sklenjenih je bilo že več kupčij hmelja po 38 dinarjev kilograma.

Seveda so to večinoma manjše 100 kilogramske partije, ker posestniki še nočejo prodajati večjih količin hmelja. Upajo, da se bo cena v nekaj dnevih znatno dvignila.

REVIZIJA NASTAVITEV ŠOLSkih NADZORNIKOV

Učiteljska organizacija, ki šteje 18.000 članov, in je zborovala pred dnevi v Banjaluki, zahteva v svoji resoluciji tudi revizijo vseh namestitev sreskih šol. nadzornikov od leta 1931. dalje. Od takrat so na ta mesta prišli ljudje brez potrebne strokovne kvalifikacije le po — političnih zaslugah. Kvalificirani pa ne dobijo mest. Tudi slovensko učiteljstvo bi tako revizija z veseljem pozdravilo!

VISOKE CENE SENA

Dolgotrajna suša je povzročila nagel porast cen na mariborskem senenem trgu. Dočim so kmetje še prejšnji teden prodajali seno po 60 dinarjev metrski stot, se je cena na zadnjem sejmu dvignila že na 95 dinarjev. Ker je letos mnogo manj sene in otave, je pričakovati, da bodo cene še višje.

PREOBRAZ V POMORSKEM RIBOLOVSTVU

Znani ribič Vinko Lepeš je iznašel posebno potapljaško napravo, ki omogoča ribolov tudi pod morjem in celo na morskem dnu. V njegovo napravo se skrijejo trlje ribi, ki jim iz ladje dovajajo zrak. Poleg priprave za ribiče je še posebna naprava z mrežo za ribolov. V njej je luč, ki s svetlobo privablja ribe v mrežo. Lepešev izum proučujejo te dni v Splitu in se zanj zanima poljedelsko ministrstvo.

PLANINSKI TABOR NA PLEŠIVCU (URŠLIJ GORI)

Niso še minuli 3 tedni od močne manifestacije koroških borcev na Plešivcu (Uršliji gori), ko se zopet odpravljajo na to znamenito goro slovenski planinci na planinski tabor, ki ga priredi Slovensko planinsko društvo 3. septembra t. l. Hkratu pa proslavi Mislimjska podružnica SPD 20-letnico svojega plodonosnega delovanja.

1696 m visoka Uršlja gora je romarska pot s staro cerkvijo sv. Uršule, je danes božja pot Slovencev k veličastnemu križu, ki so ga postavili koroški borci za osvobodjenje naše zemlje padlim junakom, je pa tudi za planince najvidnejša gora ob bivši koroško-štajerski meji s prekrasnim razgledom po prelepi slovenski zemlji. Le štiri ure lahke hoje je iz Slovenigrada, iz Guštanj pa samo tri ure.

Ker bo to planinsko slavje tudi močna narodna manifestacija, ste vabljeni na tabor vsi!

IZVOZ NAŠE KORUZE SLABO KAŽE

Pridelek koruze je pred meseci navdajal kmete z upanjem, da bo letošnji izvoz zelo dober. Dolgotrajna suša pa jim je prinesla zaskrbljenost, ker so koruzna polja zelo slabo razvita ne samo pri nas v Sloveniji, temveč tudi v ostalih krajih naše države. Tudi sedanje deževje tega ne more več popraviti. Letošnji izvoz koruze bo še slabši od lanskega, ko so izvozili 8000 vagonov koruze.

Zakaj ne marate Kozjaka?

Nikar vsi ne tiščite na Pohorje!

Nekateri naši turistični kraji letos niso imeli skoraj prostora, kamor bi spravili letoviščarje. Pohorske postojanke n. pr. so še sedaj koncem avgusta polne. Tudi vile in elektrarne se grade, da bo kmalu vse v lučeh kakor v pravljicnem gradu. Neko društvo iz Maribora si je v kratkem času ustvarilo nov dom na vrhovih; pravkar prihaja vest, da si neki uslužbenci kupujejo velik kompleks, kjer bodo zidali luksuzno postojanko. Tako naše Pohorje od leta do leta napreduje in tekmuje že prav resno z našo Gorenjsko. Le Kozjak je danes bolj odtujen kakor kdaj poprej. Razen vrlih dijakov v Gradšču ni bilo od Križa do Remšnika nobenega letoviščarja na vsem Kozjaku. In vendar so vasi na Kozjaku tako lepe in svojstvene

ležeče, da jih na Pohorju nikjer ne najdete v tisti idili in pravljicnosti, kakor baš na Kozjaku. In vendar se še ni našlo društvo, ki bi si omislilo svoj zdravstveni dom ali kolonijo, ali zavetišče v teh višavah. Nasprotno je zanimivo to, da baš društva, ki so se že zanimala za take objekte na Kozjaku, potem vendar gredo na Pohorje, dasi so parcele na Kozjaku (tudi hiše) za 300% cenejše. Narodne okoliščine bi morale spodbujati kupce, da se odločijo za Kozjak. SPD klub »Meja« je nekdanj delala veliko propagando za take zadeve, danes pa ne slišimo več mnogo o tel krajih. Škoda! Morda nam bo še žal, da nismo pokazali več zanimanja za Kozjak.

Kultura

Anton Ingolič: „Soseska“

DOBRA LJUDSKA KNJIGA

Zadnja Ingoličeva knjiga »Soseska« (izšla v redni izdaji Slovenske matice za leto 1939) nam je znova potrdila, kar je zapisal pred leti recenzent njegovih »Lukarjev« v Ljubljanskem Zvonu, da je Ingolič naš ljudski pisatelj, ki nadaljuje Jurčičevo tradicijo. O zadnji knjigi so izšla zelo deljena mnenja, povedati pa je treba, da je »Soseska« dobra ljudska knjiga. Ugotovitev pove več, kakor vse tiste razprave o neorealizmu in ruralizmu, ki so ga znašli povojni literarni znanstveniki, da strašijo z njimi mladega slovenskega literata. »Soseska« je pripovedovana enostavno, nazorno in preprosto, z ljudsko psihologijo, ter je kot takšna podoba naše pokrajine.

Skozi ves novi Ingoličev roman je čuti nekak razkol. Na eni strani se suče pripovedovanje okoli Veronike in Tonča, hčerke večjega trdnega posestnika in kajzarjevega sina Tonča, ki se zaljubita, a se zaradi pameti Veronikinega očeta — starega Korena — ne moreta vzeti, da odide potlej najprej Tonč, potlej pa še Veronika v svet, kjer se pozneje znova srečata in se vzameta, ko je Korenov grunt že docela zamajan in izpodkopan prav zaradi trme starega Korena, ki je predal Veroniki namenjeni grunt zaradi »škandala«, ki mu ga je napravila, ko je razdrla po sili poroko z vdovcem Pišornom, malo omejenemu sinu »večnemu ženinu« Joku — na drugi strani pa Ingolič vpleta med to tako enostavno in ljudsko pripovedovanje tisto problematiko o soseski, za katero se koncem koncev čuti, da je vnešena v delo zgolj racionalno, »tudi po sili«, če hočete — in ki prav zaradi tega vsega ne prepričuje, kakor prepričuje življenjska usoda Korenove družine in Korenovega grunta. Vse to, kar se je zgodilo s Korenovo družino, bi se lahko zgodilo tudi brez problematike o soseski, hočem reči, brez tiste problematike, ki se na koncu izkaže še sama po sebi za zelo problematično. V zgodbi okoli delitve soseske, Smehovega napora za skupno lastososeske in pozneje novo živ-

ljenje starega Korena zaradi soseske, ki so si jo osnovali kočarji, bi lahko marsikje, tudi v celoti, oporekali avtorjevi sociologiji. Ta problematika je v knjigi tista, ki najmanj prepričuje.

Drugače je Ingolič v knjigi močno navezan na našo literarno tradicijo ter zelo enoten v pripovedovanju; vsako njegovo poglavje je novela zase; posebno močni so po navadi začetki njegovih poglavij, kjer podaja avtor orise pokrajine in vaškega življenja (opis zime na 124 strani, gonja na pašo na 94 strani itd.); pripovedovanje pa se prvič močno zaplete na koncu sedmega poglavja, ko Veronika razdre z vdovcem Pišornom. Povsod tam, kjer piše roman življenje, tisto enostavno kmečko življenje, ki gre naprej po svoji neizprosni poti, povsod tam je Ingolič mojster v pripovedovanju. Po svoji preprosti enostavnosti zaboli pogovor med Pišornom in Verono (74), zaigrabi pa tudi Jokov konec. Anzova namišljena pašna in prizor z Lizo na koncu knjige. Povest Veronikinega življenja je povest dekleta, ki se bori med mestom in deželo, in ki postane končno kovačeva žena, Korenova zgodba pa je povest trdnega kmetijskega gruntarja, ki ga izpodje nenaravna poroka njegovega sina Joka z lahkomišelnjo Lizo. Zadnje se nad starim Korenom maščuje, ker Liza zapravi grunt; vendar se zdi, da bi lahko prav tu — glede propadanja grunta — avtor globlje posegel in pokazal na tiste sociološke vzroke, ki izpodjedajo današnje kmetije.

Vse to je seveda problematika, ki nikakor ne more zmanjšati pripovedniške kvalitete Ingoličeve zadnje knjige, ki je znova pokazala, da se Ingolič razvija v našega velikega ljudskega pripovednika, in da niso njegove knjige napisane zaradi literature, ampak za najširše plasti našega ljudstva. Studija o Ingoliču kot ljudskem pripovedniku bi nam lahko pokazala na marsikaj zanimivega.

Ivan Potrč

ZACETEK JESENSKEGA PRVENSTVA

V nedeljo se bo pričelo jesenko prvenstvo prvega razreda za l. 1939-40. V Mariborskem okrožju sta na sporedu prvorazredni prvenstveni tekmi Rapid—Mura v Mariboru ter Gradjanski—Železnica v Cakovcu. V juniorskem prvenstvu se bosta v nedeljo topoladne pomerili enajstorici Rapida in Slavije.

V celjski skupini bo celjski »derby« Atletik—Celje, v ljubljanski pa tekme Bratstvo—Svoboda, Reka—Mars, Kranj—Hermes ter Jadran—Disk.

ZAGREBSKI NOGOMETASI NE IGRAJO PROTI ČESKI

Zagrebski Gradjanski je na izredni seji sklenil, da ne bo dal na razpolago svojih igralcev Glaserja, Kokotoviča in Antoloviča za reprezentančno tekmo proti Proletoratu. O tem je obveščen tudi splitski Hajduk, ki bo skoro gotovo sklenil isto.

s Prvorazredne prvenstvene tekme v mariborskem in celjskem okrožju bodo v nedeljo sodili: Rapid—Mura g. Mrdjen, Gradjanski—Železnica g. Veble, Atletik—Celje g. Kopic.

s Sodniški izpiti za atletske sodnike bodo 3. septembra v okviru atletskega meetinga SK Rapida.

Šah

Zagrebski finale za naslov mojstra

V Zagrebu je sedaj v teku zaključna borba za naslov jugosl. nacionalnega mojstra. Zreb je določil naslednji vrstni red osmorice: 1. Rajković, 2. Rabar, 3. Gabrovšek, 4. Gligorič, 5. Šiška, 6. Sorli, 7. Jerman in 8. Šubarič. Ze prvo kolo je prineslo ogorčene borbe. Šahovska javnost ima sicer že določene svoje favorite, toda v šahu so presenečenja nekaj vsakdanjega. Najlažje delo je imel Rabar, ki je v slovenski obrambi odlično izkoristil odprto napako Jermana, čigar pozicija se je zrušila že v 18. potezi. Mojskiško je zaigral mladi Gligorič proti Šiški, ki je v središčici napravil sicer »mikrokozmično« napako, ki pa jo je Gligorič na izredno lep način izkoristil ter odločil končnico po 66. potezi v svojo korist. Dramatičen je bil potek slovenske obrambe med Gabrovškom in Sorlijem. Oba sta igrala na zmago. Sorli pa nikakor ni mogel spričo dobre Gabrovškove igre uveljaviti prednosti dveh lovcev. Po likvidaciji težke igre na obeh krilih sta se nasprotnika sporazumela za remis. Francoska tvoritev Rajković—Šubarič je po no-

s Atletsko državno prvenstvo poedincev bo 9. in 10. septembra v Beogradu. Praxico tekmovanja bodo imeli le oni atleti, ki so dosegli letos predpisane minimalne rezultate.

s V ligi JNS-a je v nedeljo na sporedu prvenstvena tekma Jedinstvo—Slavija (S).

s Prvo kolo v hrvatsko-slovenski nogometni ligi se bo odigralo 27. t. m. Na sporedu so tekme Gradjanski—Ljubljana, Concordia—Slavija (O), Split—Hašk, Sašk—Slavija (V) ali Bjelovarski GSK, Bačka—Hajduk.

s Beograjska Jugoslavija je v nočni tekmi premagala v Bukarešti SK Rapid s 5:4. Beograjčani so povzročili niz incidentov. Njihovo tretje goslovanje proti Vemusu je bilo nato odpovedano.

s Na Dunaju so se pričele akademske igre za svetovno prvenstvo. V nogometu so Nemci premagali Madžare z 2:1. V basketbalu so Madžari porazili Bolgare 30:16, Nemci pa Peru 20:15. V rugbyju so dosegli Nemci svetovno prvenstvo z zmago nad Italijo z 20:14. V floretu so svetovni prvaki Italijani, slede jim Madžari in Nemci. V teniškem turnirju sta visoka favorita Italijana Canepelle in Scotti.

148. Slovanska obramba

1. kolo finalnega turnirja
Beli: L. Gabrovšek Crni: J. Sorli
1. d4, Sf6 2. Sf3, d5 3. e3, Lf5 4. c4, e6 5. exd5, exd5 6. Db3, De8 7. Sa3, e6 8. Ld2, Sc6 9. Tacl, Sfd7 10. Lb5, Le7 11. Da4, 0-0 12. Lxc6, bxc6 13. 0-0, Db7 14. Dxc6, Dxb2 15. Dxd7, Dxa3 16. Te7, Lf6 17. Tle1, a5 18. Te8, h6 19. Txf8+, Txf8 20. Te8, Txc8 21. Dxc8+, Kh7 22. De3, Dxa2 23. Dxa5, Db1+ 24. Le1, Le4 25. Dd2, Da1 26. h3, g5 27. Sh2, Lg7 28. Sf1, Lg6 29. De3, Dd1 30. Dd2, Db1 31. Db4, Dd3 32. Dc3, De2 33. Dd2, Dc4 34. Dc3, Da4 35. Db4, Da6 36. Da5, De2 37. Dd2, Db5 38. Da5 in remis.

Mednarodni turnir v Bournemouthu

Peto kolo je prineslo velemostru Flohru neprijeten poraz. Flohr je igral odlično Niemcovičovo obrambo proti Landau, ki mu je grozila izguba figure. Ob tej okolnosti je hotel biti Flohr kavalir ter je skušal prodreti z žrtvijo dame, kar pa se mu spričo časovne stiske ni obneslo. Landau je nato s precizno igro odločil končnico v svojo korist. Dr. Euwe je z matnim napadom prisilil Kitloa k predaji. Aitken je premagal Abrahamsa, Conde pa Miesesa, dočim sta končali partiji Wallis—König in Thomas—Klein remis. V 6. kolu je Flohr popravil z zmago nad Condejem svoje izgledne na zmago, ker je dr. Euwe dosegel proti Kleinu samo remis. König ni mogel prodreti Katalonske obrambe proti Landau ter je dala končnica nenakih tekačev remis. Mieses je premagal Thomasa, Kitto Abrahamsa, damski gambit Aitken—Wallis pa je bil remis.

Stanje po 6. kolu: Flohr in dr. Euwe

5, Klein 4 in pol, König in Mieses 3 in pol, Aitken in Conde 3, Landau 2 in pol, Wallis 2, Kitto in Thomas 1 in pol in Abrahams 1 točko.

147. Damin gambit

(3. kolo v Bournemouthu)
Beli: dr. Euwe Crni: J. M. Aitken
1. d4, Sf6 2. e4, e6 3. Sf3, d5 4. Sc3, e5 5. Lg5, dxc4 6. e4, Le7 7. dxc5, 0-0 8. Lxc4, Dxd1+ 9. Txd1, Lxc5 10. a3, a5 11. e5, Sfd7 12. Se4, Te8 13. Lb5, Le7 14. Lxe7, Txe7 15. 0-0, Sc6 16. Sd6, Sdxe5 17. Sxe5, Sxe5 18. Sf5! in črni preda.

s Dr. Anton Schwabov turnir, ki ga priredi Šahovski klub Gaberje, bo pričel 28. avgusta v klubskem prostoru pri Permozerju. Vabljeni so tudi člani celjskega Šahovskega kluba. Pripravljene so lepe knjižne nagrade. Natančnejše informacije se dobijo pri Mirniku in Csörgöju.

Sport

Atletski dvoboj Maraton — Železničar

V priredbi SSK Maratona bo v soboto popoldne in v nedeljo dopoldne na stadionu SK Železničarja atletski dvoboj SSK Maraton—SK Železničar. Tekmovanja se bodo pričela v soboto ob 16., v nedeljo pa ob 9. uri.

Sporod obsega sledeče discipline: v soboto: 100 m, kopje, 400 m, skok v višino in daljino, 1500 m, krogla, stafeta 4x100 m. V nedeljo: 110 m z zaprekami, diska, 200 m, skok ob palici, 800 m, kladivo, tro-

skok, 5000 m, švedska stafeta.

Pravico tekmovanja imajo samo verificirani atleti obeh klubov. V vsaki disciplini postavi vsak klub po tri atlete, od katerih štejeta za točke prva dva. Točkovanje se bo 5:3:2:1, stafeta pa 10:6.

s Ligaško tekmo Gradjanski—Ljubljana v Zagrebu bo sodil ss. g. Macoratti iz Ljubljane.

Od Sušaka do Budve

Dr. Igor Rosina

Naši mornarji od kapetana navzdol napravijo najboljši vtis. Tradicijo imajo, ki vzraščata tu na novi in solidni podlagi. Vsak skoraj izmed teh je že bil preko oceana, kapetan že dvakrat okoli sveta. Tudi njegov oče je bil kapetan na brodu. Življenje daleč proč od rodbine je težko. Nalakar ima sedem sto dinarjev poleg hrane, kurjač tisoč dvesto.

Srečo imam, da so me razvrstili pri mihi k starejšemu gospodu iz Budimpešte. Večkrat pride na Jadran; to pot razkazuje lepote morja svojemu vnuku, ki je z uspehom končal drugo gimnazijsko in ki mu nadomešča očeta. Kakor da bi si hotel zagotoviti trajen, hvaležen spomin pri njem še, ko ga samega dolgo več ne bo.

Oblasti nekaterih tujcev, ki so zaradi tega tudi tukaj izolirani, ne mara in tudi njih manjšine mu gredo na živce. V ostalem tu v prvem razredu, na naše veselje, ni dosti teh tujcev. Zasedli so ga Holandci. Očitno se torej vidi, da so prva mesta vendar še v drugih rokah in za ta mesta na soncu gre predvsem pri novi razdelitvi svetovnega bogastva in zlatih rezerv.

Holandci so očitno prijetni in veseli ljudi. Mlajši so prav živahni; po večerji stoji okoli točilnice v baru in poskušajo slivovko. Pojmi: »vino«, »pivo«, »dober dan«, »živjo Jugoslavija«, so jim že do-

mači. Vse kaže, da so na ekskurziji. Vodi jo nekdo — najbrže profesor, ki ima vsak drugi dan zvečer nagovor; govor ga tako prevzame, da se kar presedava na stolu in venomer briše naočnike. Ženske imajo raso; toda za naš okus so nekako težke in okorne.

Seveda za naš okus, Kapitan nam je pravil, da mu je že mnogo srečno poročeni gospodov iz tujine zaupalo, da šele zdaj vedo, kako težko pasmo goje doma. Res je; ta dalmatinski svet je neverjetno lep. Možje in žene; visoki, ostro rezanih, ponosnih črt v obrazu, lepih postav, elegantne hoje. Toliko lepih ljudi, kot jih vidiš v kopalščih Sušaka ali Splita — tujce boš že po tem kriteriju z lahkoto ločil, — vidiš redkokje pri nas. Ah, če se samo spomnim na naša težkonoga dekleta z ladje. Včeraj še so se v prijetnem soncu blažene smehljale; danes pa imajo tako neokusno, prozaično, pordeči le nosove. »Zu toll«, res ta Adria. Holandke so neprimerno previdnejše.

Vse take misli ti prihajajo zopet odhajajo, ko ležiš v ležalniku na palubi »Dedinja« in enakomerni trepet strojev zazihava fantazijo v lahne daljave. Kako lahkotne, skoraj neresnične slike se ti vrste pred očmi. Vse je v modrem: nebo, morje, daljni ozki rob Čreza...; kake lahke, svile, pravljicne barve, ki se

mešajo v julijskem soncu. Galebi, ki spremljajo ladjo, zakrakajo od časa do časa; opominjajo te, da je to samo teden dni v letu, in da je življenje mnogo težje.

Rab, slavna Arbe, glavno oporišče Benečanov na poti v Carigrad. Koliko spominov na to preteklost hrani v sebi. V cerkvah in na ploščadih, pred njimi nagrobne plošče z grbi in latinskimi napismi, tipična dvakrat lomljena benečanska stopnišča še na tako zapuščenem dvorišču, ostanki palač nekaj tako ponosnih Orsinijev z loggiami in balkoni. Koliko arhitektonskih dragocenosti hrani kraj!

Vsak vrtiček zanj je nekak atrium; z lovorom in cvetočimi oleandri ali trtnim nasadom, vodnjakom in pergolo je mali biser zase. Vsaka ulica ima svoj čar. Povsod minuciozna čistoča; vidi se, da je to letovišarski kraj s tradicijo, kjer je vse usmerjeno, da ti napravi prebivanje v njem čim zanimivejše in prijetnejše. Rab je res biser Adrije. V parku prvič zadihajš oni tipični duh po pinjah in borih, mešan z morskim zrakom, ki te tako hipoma prevzame in ti pričara slike davno minule antike. Kakor da se sprehajaš po vrtovih starega Rima. Na Rabu je že prvi pravcati mediteran.

Še dvojice nepozabnih doživetij smo imeli na Rabu.

Na molu, ko je odhajal parnik, so prodajala dekletca v narodnih nošah školjke, morske konjičke, ročna dela in drugo drobnarijo. Sosed je povprašal za ceno. Tudi sam sem povprašal za ceno. Toda

razlika je bila baš za polovico. In ko sem jo povprašal, kako to, mi je osemletno, kratkokrilo, kmetsko dekletce odgovorilo — tako enostavno: »Pa — vi ste naši. A oni, Švabe, neka plate!« Morda to ni bilo trgovsko solidno in upam, da tujci tega podlistka tudi ne bodo čitali; toda mene je navdušilo bolj kakor najbolj navdušen govor, ki sem ga poslušal na Sušaku.

Še nekaj kar opazite morda samo na Jadranu. Ko je parnik odhajal, je bila že pozna večerna ura in sonce je že zašlo. Ptniki smo sloneli na zapadni strani ladje na ograji in se poslavljali od Raba. Kakšna scena! Vedno so napravile naše slike iz Dalmacije name vtis nečesa barvno forsiranega, skoraj neresničnega in jih zato nisem kupoval. To pot sem prvič spoznal, da so barve narave tu resnično takšne — tako neresnične. Kakor da gledam sceno na odru iz opere in so ljudje, ki jih vidimo na obali pred seboj igralci in akterji iz »Traviate« ali »Othella«. Vsaka kontura precizno izrisana, vsaka barva zase živo nanešena; kakor da obstaja sama zase, temnomodro morje, rdeči kasti pesek na obali, temno zelenilo parka, modre in rdeče majce letoviščarjev, vse ena sama veličastna kuliserija barvitosti. Da je videl kaj takega Goethe v svoji »Farbenlehre«, bi gotovo pisal o fenomenih. Docela suhi, čisti zrak je, ki povzroča, da izstopajo iz celotne slike vse konture v taki klasični čistoči in do- ločnosti.

(Dalje jutri.)

Zanimivosti

Človeške in državljanske pravice

Sedemnajst temeljnih točk za pravično ureditev življenja v smislu francoske revolucije

Ko je francoska narodna skupščina 4. oktobra 1789. odpravila fevdalne privilegije, je izrekla načela, nazvana »Declaration des Droits de l'homme et du citoyen«, ki naj bi bila nujna podlaga vsem človeškim ustanovam. Ker pa to izjavo na splošno slabo poznamo, naj ponatisnemo plodna gesla, razglašena v tej zgodovinski deklaraciji.

1. Ljudje se rode ter ostanejo svobodni in enaki v pravicah. Družabni razločki se smejo ustanoviti samo na obči koristi.

2. Smoter sleherne politične združitve je ohranitev prirodnih in nezastarljivih človekovih pravic. Te pravice so prostost, lastnina, varnost in odpor nasilju.

3. Načelo vrhovne oblasti biva bistveno v narodu. Noben zbor, noben posameznik ne sme vršiti oblasti, če ta ne izvira izrečno iz naroda.

4. Svoboda je v tem, da moreš početi vse, kar ne škodi bližnjemu. Izvajanje naravnih pravic vsakega človeka ima potemtakem edino tiste meje ki zagotavljajo ostalim članom družbe uživanje istih pravic. Te meje more določiti zgolj zakon.

5. Zakon sme prepovedati le dejanja, kvarna za družbo. Kar v zakonu ni zabranjeno, se sme ovirati. Nikogar ne smemo siliti, naj počenja to, česar zakon ne veleva.

6. Zakon je izraz obče volje. Vsi državljani smejo osebno ali po zastopnikih prispevati k njegovemu oblikovanju. Biti mora eden in isti za vse, bodisi da ščiti ali pa kaznuje. Ker so vsi državljani enaki v njegovih očeh, so takisto vsi pripuščeni k vsem javnim dostojanstvom, mestom ali službam po svoji zmožnosti, pri tem se gleda samo na njih kreposti in njih spretnosti.

7. Ničče ne sme biti obtožen, prijet ali zaprt drugače ko v primerih, določenih v zakonu, in sicer v predpisanih oblikah. Kdor se zavzema za samovoljne ukaze, jih pošilja, izvaja ali veli izvajati, bo kaznovan. Toda slednji državljan, pozvan ali zasačen v imenu postave, mora takoj slušati; z odporom se pregreši.

8. Zakon mora določati le točne in nujno potrebne kazni. Ničče ne sme biti kaznovan drugače ko na osnovi zakona, postavljenega in razglašena pred prestopkom, in enakomerno izvajanega.

9. Ker se vsak človek smatra nedolžen, dokler ga nismo proglasili za krivega, mora zakon zaustaviti vsakršno strogost, ki ne bi bila potrebna, da si zagotovimo njegovo osebo, kadar se smatra za neobhodno, prijeti ga.

10. Nikogar ne smemo vznemirjati zaradi njegovih nazorov, celo verskih, samo da njih razodevanje ne kali javnega reda, določenega v zakonu.

11. Svobodno izražanje mnenja in misli spada med najdragocenejše človekove pravice, vsak občan sme torej prosto govoriti, pisati, tiskati, občan odgovarja

za to prostost v primerih, določenih v zakonu.

12. Jamstvo človeških in državljanskih pravic zahteva javno oblast. Ta oblast je torej ustanovljena v prid vsem, a ne v zasebno korist onim, katerim je poverjena.

13. Za vzdrževanje javnega oblastva in strošek uprave so skupni prispevki neobhodno potrebni. Porazdeliti se morajo na vse občane enako po njih sposobnostih.

14. Dravljanji imajo pravo, sami ali po svojih predstavnikih ugotoviti nujnost

javnih dajatev, jih svobodno dovoliti, nadzirati njih uporabo, določiti njih kakovost, višino, odrajanje in trajanje.

15. Družba sme zahtevati račun od vsakega javnega nastavljenca o njegovem poslovanju.

16. Nobena družba, v kateri pravice niso zajamčene niti ni določena delitev oblasti, nima pravice do obstanka.

17. Svojina je nedotakljiva in sveta. Nikomur se ne more vzeti, razen kadar to izrečno zahteva javna blaginja, zakonito opredeljena, a poprej se mora dati primerna odškodnina.

Denar ni za v hlačni žep

Več mladeničev iz Bielefelda v Porenju se je vračalo z nedeljskega izleta. Bili so dobre volje, žlahtna kapljica jim je stopila v glavo. Ko so šli mimo ribnika, se je eden izmed fantov odločil, da si ohladi glavo v vodi. Ker ni imel pri sebi kopalnih hlač, se je pognal v vodo v hlačah, ki jih je imel na sebi. Toda, v hlačah je imel 120

mark v srebru. Za hlače je privezal robec, v katerem je imel 120 mark v srebru. Ko je plaval po ribniku, je naenkrat občutil, da mu je denar padel v vodo. Lastnik ribnika je spustil naslednjega dne vodo, mladenič je do kolena gazil blato, toda denarja ni mogel najti.

ŽELVA V SLUŽBI ZNANOSTI

Prastara želva „Teddy“ potuje pravkar od zahodne na vzhodno obalo Zedinjenih držav. Dnevno pusti za seboj velike razdalje. Želvino potovanje naj posluži učenjakom za dognanje domovinskega instinkta teh živali. Pred desetimi leti je našel „Teddy“ dr. Fred Sidney v Bostonu na vrtu svoje matere in jo dal na razpolago učenjakom. Od tedaj je napravila želva že več dolgih potovanj. Dr. Sidney računa, da bo želva prišla v Boston 1. aprila 1941.

LOV ZA BANDITI V CURIHU

Pred dnevi so odmevali po curiških ulicah revolverski strelji. Policijski narednik je opazil v neki kavarni zloglasnega tatu Boemerja, ki ga je iskala tudi nemška policija. Ko mu je stražnik napovedal aretacijo, je Roemer potegnil revolver in jel streljati. Ubil je dva delavca, ki sta priskočila naredniku na pomoč in s pajdašem pobegnili. Meščani so jo ubrali za njima, začel se je lov po ulicah mesta. Ko je videl, da je z vseh strani obkoljen, se je Roemer ustrelil, njegovega pajdaša, tatu Reiterja so pa ujeli. V njunem stanovanju so našli celo skladišče ukradenega blaga.

IZPOSTAVLJEN NA SAMOTNEM OTOKU

Ko je pred dnevi guverner Galapagov pregledaval otoke, je opazil na skali stradanege belega otroka. Mornarji so privedli dečka na ladjo. Bil je neki Jose Pere iz Peruja. Starši so ga zapostavljali, pred dvema mesecema po izročili kapitanu neke jadrnice, naj ga prepelje na otoke. Kapitan je otroka pustil na prvem

Sokolstvo

Sokolski kolesarski zlet v Gor. Radgono

Mariborska sokolska župa priredi v soboto in nedeljo 26. in 27. avgusta svoj prvi kolesarski zlet. V soboto popoldne prevozi sokolski kolesarji in kolesarke v skupinah iz posameznih društev določeno pot v Gorju Radgono, kjer so zanje preskrbljena prenočišča. V nedeljo, 27. avg. ob 8. uri je zbor na letnem telovadišču v Gornji Radgoni, povorka, počastitev radgonskih žrtev, popoldne ob 14. uri zaključni zbor in odhod.

Sokolski kolesarji iz mariborskih in okoliških društev se zberejo v soboto, 26. avg. ob 13.45 uri in sicer: Maribor-matica, Maribor III., Selnica ob Dravi na letnem telovadišču Sokola Maribor-matica, Maribor I., Maribor II., Studenci, Limbuš, Radvanje, Ruše na letnem telovadišču Sokola Maribor I. Udeležite se našega prvega zleta v čim večjem številu! Vsi vozači morajo imeti državne zastavice, vabljeni so tudi motociklisti. Zdravo!

Nastop razvanjskega Sokola

Preteklo nedeljo je sokolska četa v Razvanju imela svoj prvi telovadni nastop na preurejenem letnem telovadišču. Slovesnosti so se začele že pred poldnevom, popoldne se je po 15. uri razvila z letnega telovadišča sokolska povorka, kateri se je pridružilo s svojim praporom tudi Društvo kmetskih fantov in deklet iz Skok. Povorka je napravila obhod skozi Razvanje in se potlej znova vrnila na letno telovadišče, ki je bilo za ta dan vse v zelenju in v zastavah in ki ga je med tem že napolnilo številno bližnje, daljno in mariborsko občinstvo.

Nastopajoči sokolski zbor je nagovoril in pozdravil razvanjski starosta g. Lobanjšek, za njim pa ga je pozdravil tudi župni četni referent g. Sosič. Telovadni nastop je obsegal 10 točk: proste vaje članov, članic in naraščaja ter orodna telovadba in nastop dece. Nastop so pripravili načelnik Kmetič, načelnica Trinkova in načelnik staroste tudi četni tajnik g. Lazar. Prireditev, ki se je zaključila ob lepem vremenu z veselico, je pokazala, da je ob vznožju Pohorja zrastle zadnja leta krepka, z narodnim duhom prežeta sokolska edinica.

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopalniška ulica 6. — Telefon uredništva šte. 25-67 in uprave šte. 28-67. — Poštni čekovni račun šte. 11. 409.

Učitelj: — O dobrih lastnostih cesarja Jožefa ste že slišali. Ali je kdo od vas slišal, da je cesar Jožef tudi kaj slabega storil?

Ves razred se je dvignil. Učitelj: — Veseli me, da se vsi za to zanimate. Povej mi torej Nacek, katero slabost je imel cesar Jožef?

Nacek: — Zidal je sole, gospod učitelj!

— Kako se vam godi, gospa Ropotela? Ze pet let se nisva videli.

— Ali pa še več. Zakaj me pa nikoli ne obiščete?

— Ni bilo mogoče, saj vidite, kakšno vreme smo imeli...

Govornik: — Človek, ki popušča, kadar ve, da dela krivico, je modrijan. Tisti pa, ki popušča, čeprav je pravica na njegovi strani, je...

Glas iz občinstva: ... oženjen!

V mestu so velike demonstracije. Na kraju stranske ulice stoji stražnik in zavira ča vsakogar, ki hoče dalje.

— Niti koraka dalje, se zadere nad nekim mladeničem, ki hoče s silo prodreti kordon.

— Toda, oprostite, jaz sem reporter in moram napisati poročilo o demonstracijah!

— Nikar se ne trudite! Nazaj! Jutri bo ste itak vse čitali v novinah...

— Moj mož govori v sanjah, gospod doktor. Ali imate kakšno zdravilo proti temu?

— Pustite mu, da se bo lahko podnevi po mili volji razgovoril...

Šestdesetletni možakar se je poročil s sedemnajstletno nevesto. Ko sta po poroki prvič legla v posteljo, je ženini poljubili nevesto in ji dejal:

— Lahko noč, zlato moje! Ze se je obrnil in zasmrčal.

Mlada žena ga je nekaj časa razočarano poslušala, nato ga je zbudila in rekla:

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za vsako oglaševanje je din 8.— Družbe, preklic, dopisovanja in žentovanski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek se enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga se vpsolati v listu skupaj z naročilom ali na po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din

Razno

LEPA OREHOVA JEDERCA IN MED

dobavi najceneje Medarna Ljubljana, Zidovska ul. 6. 7710-1

NOGAVICE — PLETENINE volno za strojna in ročna dela, koniske koce, posteljne odeje, platno — perilo, blago za ženske obleke itd. dobite ugodno v novi trgovini in pletilnici »MARA«, Koroška cesta 26. 7888-1

ŠOLSKE

torbice in nahrbtnike v veliki izbiri priporoča Kravos, Alek sandrova 13. 7933-1

IŠČEM POSOJLO

od 4000—5000 din od starejšega gospoda proti celi oskrbi in mesečnemu odplačilu. — Ponudbe pod »Obrtnica« na upravo lista. 7939-1

POSOJLO 35.000 din

gotovine ali vloga do 45.000 večjega donarnega zavoda iščem. Vknjižba na prvo mesto nove trgovske hiše. Naslov v upravi. 7948-1

Posesi

Nova TRISTANOVANJSKA HIŠA klet, studenec, gošpodarsko poslopje, vrt, 820 m², se prodaja. Cena 46.000 din. Matičič F., Kamnica 144, pri Mariboru. 7937-2

Stanovanje

STANOVANJE eno- in dvosobno se oddata. Smetanova ulica 54. gostilna. 7806-5

SOBO S KUHINJO oddam. Tyrševa 7. 7874-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, in ena soba za delavnico se odda takoj. Nasipna ul. 58. 7941-5

STANOVANJE

kuhinja in 1 sobe. se takoj odda. Pipuševa 12. 7945-5

STANOVANJE

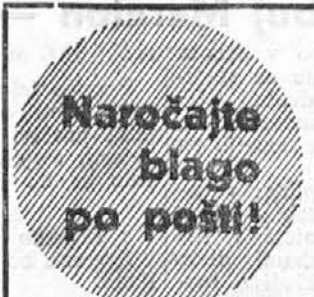
trisosobno, lepo, sončno, se da v najem za 1. september 1939. Vprašati Franciškanska ul. 21-J, desno, Vukič. 7953-5

DVOSOBNO SONČNO STANOVANJE

s pritlikinami se odda. Ljubljanska ul. 36. 7947-5

Kupim

Dobro ohranjen ROČNI VOZIČEK kupim. Krpanova ul. 20. Studenci. 7944-3

Kadar pošljete denar po pošti, ni sledu o bojazni—

zakaj bi se torej bali naročiti blago po pošti?

Ako blago, ki ga vam bomo poslali, ne bi ustrezalo, vam ga zamenjamo ali vrnemo denar.

Zahtevajte naš brezplačni, bogato ilustrirani katalog najrazličnejšega blaga pri zelo nizkih cenah.

Veleblagovnica

Zagreb, Ilica 4 in 6

Čopisi Zagreb II., poštni preda

Rabljene

ŠOLSKE knjige kupuje »knjižarna« Scheidbach, Gosposka 28. 7954-3

Sobo odda

SOBA S ŠTEDILOM se takoj odda. Sp. Radvanjska 63. Nova vas. 7935-7

ENA ALI DVE DIJAKINJI se sprejmeta v celo oskrbo. Naslov v upravi. 7946-7

DVA SREDNIESOLCA

se sprejmeta na hrano in stanovanje v neposredni bližini obeh šol. Naslov v upravi. 7940-7

SOBO

lepo, zračno, sončno, oddam takoj s celo oskrbo ali brez dvema gošpodoma ali gošpodničnoma. Vprašati v gostilni Rotovski trg 8. 7950-7

Oddam OPREMLJENO SOBO za dve gospodični ali gošpodu. Gregorčičeva ul. 8-II, na levo. 7955-7

SOBO

s posebnim vhidom oddam trem osebam s hrano ali brez. Naslov v upravi. 7957-7

Sobo išče

IŠČEM OPREMLJENO SOBO s hrano v okolici Maribora. Ponudbe na upravo pod »Gospodična«. 7949-8

Službo dob.

IŠČEM UČENKA ali UČENKO za boljšo gostilno. Naslov v upravi lista. 7936-9

SPREJMEM NATAKARICO lepe zunanosti z nekaj kavičlepe mlajšo moč zmožno nemiščine. Gostilna Gobec. Muta. 7938-9

PLETILJA

popolnoma samostojna, sprejme za takoj proti dobri plači za stalno. Ponudbe na upravo pod »Za Piu«. 7942-9

TAPETNIŠKI POMOČNIK se sprejme pri »Obnova«, Jurčičeva 6. 7955-9

Službo išče

BRIVSKI POMOČNIK dober delavec, išče službo v Mariboru. Nastop po dogovoru. Naslov v upravi. 7956-10

Oglašujte!